

Zanimivo je uradno poročilo deželnega šolskega sveta, ki pravi, da zatajijo celo rojeni Slovenci svojo narodnost in si pridobijo usposobljenost samo za nemški učni jezik, da ne bi bili nastavljeni na utrakvističnih šolah.

Kaj nam pravi to uradno poročilo? Utrakvistične šole so raztresene po deželi. V trgih in večjih vaseh jih ni. Zato je ugodnejše službovati tam, kjer je več družbe in ne v hribih, kjer je ni.

Slovenščina na učiteljski šoli v Celovcu tudi za Slovence ni obligaten predmet. Zato se ji odtegnejo učiteljski študenti, ker niso primorani, da bi je obiskovali. Na nemškem učiteljski šoli slovenščine sploh ne poučujejo. Razen tega pa dela učenje slovenščine koroškimi dijakom težkoče, ker se je v ljudski šoli ne naučijo dovolj. Glavno pa je, ker vlada na Koroškem na slovenske učitelje tak pritisk odzgoraj, kakor nikjer na svetu. Vrhutega je v Celovcu nemški „Präparandenheim“, kjer stanuje veliko učiteljskih študentov (tudi Slovencev), in kjer že skrbe za — pošteno nemško vzgojo.

Koroški Slovenci so čutili to moro, ki se ji pravi ljudska šola na Koroškem. Ustanovili so društvo „Učiteljski dom“, ki podpira slovenske dijake. Nekaj učiteljev smo si pridobili s tem — nevarnost zanje je tudi v službi velika, kjer razmere tako vplivajo nanje, da postanejo veliki narodni neznačajneži.

„Učiteljski dom“ v Celovcu pa je — žal — preveč strankarsko podjetje. Dokaz temu je dejstvo, da ni hotel sprejemati niti „Učiteljskega Tovarisa“ niti nedolžnega „Zvončka“ ki mu je bil brezplačno na razpolago.

Pot do slovenske šole na Koroškem vodi po različnih krajih: Izpremembra političnih razmer v deželi in državi, naraščaj slovenskega učiteljstva, pouk ljudstva. To pot je treba nastopiti. Hodimo urno naprej v korist zdrave pedagogike in v korist Slovencev na Koroškem! Ako ne storimo tega, je Korotan za Slovence — izgubljen!

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegate za letošnjo glavno skupščino so dalje prijavila sledeča društva.

XXIX. Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer. 130. Tomažič Janko, nadučitelj — Stara cesta; 131. Cvetko Fran, nadučitelj — Volčja vas; 132. gđ. Gorjatz Alojzija, učiteljica — Ščav. dolina; 133. gđ. Ros Marija, učiteljica, Ljutomer.

XXX. Šaleško učiteljsko društvo. 134. Košutnik Silvester, šol. vodja — Topolšica; 135. gđ. Fister Julija, učiteljica — Smartno ob Paki.

Namestnica; 20. gđ. Valenčič Antonija, učiteljica — Smartno ob Paki.

XXXI. Društvo učiteljev in učiteljskih prijateljev v logaškem okraju. 136. Bezeljak Ivan, nadučitelj — Žilce; 137. gospa Bezeljak-Bayer Franja, učiteljica — Žilce.

XXXII. Gornjegrajsko učiteljsko društvo. 138. Šijanec Ignacij, učitelj — Gornji grad; 139. gđ. Vole Kristina — Smartno pri Gornjem gradu.

Namestnik: 11. Kelc Ivan, nadučitelj — Nova Štifta.

Vodstvo „Zaveze“.

Predsednik: L. Jelenec.

Književnost in umetnost.

Zvonček objavlja v osmi letošnji številki to-le izbrano vsebino: 1. Slavko na potovanju. E. Gangl. Pesem. 2. V Konjskih vodah. Andrej Rapč. Povest. 3. Uzaljena kozica. E. Gangl. Pesem s podobo v barvotisku. 4. Premodre glave. Silvester K. Narodna smešnica. 5. Igrišče. Ludovik Šijanec. Otroška igra. 6. Planinka. Avguštin Šabec.

Poučni spis. 7. Mala stvarca — velik strah. Ivo Trošt. Povest s podobo. 8. Med cveticami. E. Gangl. Pesem s podobo v barvotisku. 9. Spoštuj prirodo. Lud. Potočnik. Povest. 10. Pouk in zabava. Domu. Fr. Ks. Schneider. Uglasbena pesem. — Demant. K. Koriš. — Rešitev. — Kotiček gospoda Doropoljskega.

Domače ognjišče ima v svoji 7. letošnji številki to-le vsebino: 1. F. M.: Vzgaiališče v Eggenburgu. — 2. Rudolf Horvat: O vzgoji otrok v predšolski dobi. — 3. J. Dimnik: Roditeljski večeri. — 4. Domači zdraynik. — 5. Dopisi. — 6. Drobtine. — „Domače ognjišče“ najtopleje priporočamo. Naj bi ne bilo slovenske hiše in rodovine brez tega lista!

Kettejeve poezije. Založnik L. Schwentner v Ljubljani nam poroča, da je Kettejeve poezije razprodal in pripravi drugo pomnoženo in ilustrovano izdajo, ki ima iziti čimprej. Knjigo je zopet uredil A. Askere, ki je napisal tudi obširno življenjepisno in književno kritično črtico, ilustracije je izvršil slovenski umetnik M. Gaspari; poleg ilustracij je pridejan tudi pesnikov portret, fotografski posnetek Ketteja na mrtvaškem odru in faksimile rokopisa nekega njegovega soneta.

Že to, da so bile Kettejeve poezije razprodane tekom par let, ter da se je vsled vednega povpraševanja po njih založnik odločil še za eno izdajo, nam priča zadostno, da je slovenski narod porazumel, kaj pomeni Kette v naši književnosti. Imena: Kette, Askere in Gaspari se nam porok, da se imamo zopet nadejati knjige, lepe v vsakem oziru; tembolj, ker nam dosejanje Schwentnerjeve publikacije jamčijo za to, da je oskrbel tudi tej knjigi kar najelegantnejšo zunanjo obliko. Več o njej izpregovorimo, kedar izide in se nam dološlje v oceno.

Politiški pregled.

* **Nova avstrijska ustava.** Državnozbornski poslanec grof Sternberg je pod naslovom „Nova ustava“ izdal obsežno brošuro, v kateri razvija načrt, „kako se reši Avstrija, ki propada“. V tej brošuri zahteva imperijalistično monarhijo, hoče, da se dualizem preosnuje in da se razširi federalizem. Velika zgodovinska področja morajo pridržati svojo individualnost. Češka ostane Češka, Galicija Galicija, Moravsko treba združiti s Slezijo, Tirolsko s Solnagraško, Doljno z Gorenjo Avstrijo, Štajersko s Koroško, Primorje, Dalmacijo in Kranjsko treba zediniti v vojvodino Noricum. Z Ogrsko naj stopi Avstrija v trdne pogodbene razmere in pridržuje naj se sedanje kvote. Gospodarska skupnost vojske in mornarice se proglasi za nerazrušljivo. — Kontrola skupnih stvari se poveri parlamentarnemu odboru obeh državnih zbornic in zveznemu svetu. Vsaka poedina dežela ima svoje ministrstvo, na čelu mu je vrhovni tajnik. Tajniki so odgovorni deželnim zborom, ki tvorijo dve zbornici. Vrhovni tajniki zastopajo dežele v zveznem svetu, ki odločuje ob nesporazumu med državo in deželami. Za vnanje stvari, vojsko in mornarico se postavi državno ministrstvo, na čelu mu državni kancelar. Ogrska vlada naj se uredi slično. Treba jo je razdeliti v 4 prefektore, 12 dijece in 120 županij, kakor je bilo razdeljeno Diodokcijanovo cesarstvo, ter ima enako Avstriji zvezni svet in državnega kancelarja.

* **Trozveza.** Poluradni list ruske vlade „Novoje Vremja“ se je v eni zadnjih številk zopet bavil s trozvezo ter piše med drugim nastopno: Trozveza Nemčije, Avstro-Ogrske in Italije, ki je bila 28. junija 1903. podaljšana na šest let, poteče meseca junija 1908. Ob obnovi pogodbe je bilo določeno, da se pogodba podaljša na nadaljnih šest let, ako ena izmed treh držav leto dni, preden pogodba poteče, ne izjavi, da jo odpoveduje. Dan 28. junij je minul, in Italija je molčala. S tem se je obstanek trozveze podaljšal na nadaljnih šest let do 28. junija 1914. Ni Avstrija ni Italija nista v nevarnosti od strani kake tretje države. Avstrija se nahaja v dobrih odnosih s svojimi sosedi na vzhodu, jugu in zapadu. Italija je utrdila svoje odnose s Francijo. Zaraditega je trozveza za Avstro-Ogrsko in Italijo brezpotrebna potrata, brez katere bi lahko bili obe državi. Svoječasno je bilo v političnih krogih Italije jasno o brezpotrebnosti trojne zveze. Trozveza ne daje Italiji ničesar, marveč jo obvezuje, da si isti čas veže roke proti Avstriji, edini državi, s katero je ne veže ravno najpovoljnejše prijateljstvo. Avstriji so bili izgnani iz Lombardije in Beneške,